EFFECTS OF SUPPORTIVE-EDUCATIVE NURSING SYSTEM ON SELF-CARE BEHAVIORS AND ASTHMATIC CONTROL IN SCHOOL-AGE CHILDREN

SUKANYA KIATTHITINUN

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENTS FOR
THE DEGREE OF MASTER OF NURSING SCIENCE
(PEDIATRIC NURSING)
FACULTY OF GRADUATE STUDIES
MAHIDOL UNIVERSITY
2005

ISBN 974-04-5924-2
COPPYRIGHT OF MAHIDOL UNIVERSITY

ผลของระบบการพยาบาลสนับสนุนและให้ความรู้ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองและการควบคุมโรคหอบหืดในเด็กวัยเรียน (EFFECTS OF SUPPORTIVE-EDUCATIVE NURSING SYSTEM ON SELF-CARE BEHAVIORS AND ASTHMATIC CONTROL IN SCHOOL-AGE CHILDREN)

สุกัญญา เกียรติฐิตินันท์ 4436601 RAPN/M

พย.ม. (การพยาบาลเด็ก)

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์: เรณู พุกบุญมี พย.ด., วิไล ลีสุวรรณ, ค.ม. (การบริหารการพยาบาล), จิตลัดดา ดีโรจนวงศ์, พบ, วว.

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของระบบการพยาบาลสนับสนุนและให้ความรู้ต่อพฤติกรรมการดูแลตนเองและการควบคุมโรคหอบหืดในเด็กวัยเรียน โดยใช้ทฤษฎีการพยาบาลของโอเรมและพยาธิสภาพของโรคหอบหืดเป็นกรอบการวิจัย และยึดหลักการพิทักษ์สิทธิ์ของผู้เข้าร่วมวิจัย กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วยเด็กวัยเรียนโรคหอบหืดอายุ 9 ถึง 12 ปี ที่เข้ามารับการรักษาในแผนกผู้ป่วยนอกเด็ก คลินิกภูมิแพ้และคลินิกระบบหายใจ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ระหว่างเดือนพฤษภาคม ถึงเดือนพฤศจิกายน 2546 จำนวน 40 ราย โดยผู้วิจัยแบ่งกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลอง กลุ่มละ 20 ราย กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ และกลุ่มทดลองได้รับระบบการพยาบาลสนับสนุนและให้ความรู้นอกเหนือจากการพยาบาลตามปกติ ในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ใช้แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคล แบบสัมภาษณ์พฤติกรรมการดูแลตนเอง และแบบประเมินความรุนแรงของโรคหอบหืดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในกลุ่มทดลองได้แก่ ระบบการพยาบาลสนับสนุนและให้ความรู้โดยใช้คู่มือการดูแลตนเอง และสมุดบันทึก วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรม SPSS/FW ด้วยสถิติบรรยาย และวิเคราะห์ความแปรปรวนร่วม

ผลของการวิจัยพบว่า ผู้ป่วยเด็กวัยเรียนในกลุ่มทดลองมีคะแนนพฤติกรรมการดูแลตนเองสูงกว่ากลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ($F_{1, 37} = 99.860$, $p < .001$) ส่วนคะแนนความรุนแรงของโรคหอบหืดในกลุ่มทดลองต่ำกว่ากลุ่มควบคุมอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ($F_{1, 37} = 3.808$, $p > .05$) ดังนั้นการควบคุมโรคหอบหืดของกลุ่มทดลองจึงไม่ดีกว่ากลุ่มควบคุม

ผลการศึกษาได้แสดงถึงประสิทธิภาพของระบบการพยาบาลสนับสนุนและให้ความรู้ในเด็กวัยเรียนโรคหอบหืด พยาบาลควรเน้นเด็กให้เห็นความสำคัญของการควบคุมโรค และให้ความรู้ความเข้าใจนำไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ พยาบาลสามารถนำผลการศึกษาในครั้งนี้ไปใช้ปฏิบัติในกลุ่มเด็กวัยเรียนโรคหอบหืด

104 หน้า ISBN 974-04-5924-2

EFFECTS OF SUPPORTIVE-EDUCATIVE NURSING SYSTEM ON SELF-CARE BEHAVIORS AND ASTHMATIC CONTROL IN SCHOOL-AGE CHILDREN

SUKANYA KIATTHITINUN 4436601 RAPN / M

M.N.S. (PEDIATRIC NURSING)

THESIS ADVISORS: RENU POOKBOONMEE, DNS., WILAI LEESUWAN, M.Ed., JITLADDA DEEROJANAWONG, M.D.

ABSTRACT

The purpose of this quasi-experimental research aimed to determine the effects of the supportive-educative nursing system on self-care behaviors and asthmatic control in school-age children. Orem's nursing theory and biomedical theory of asthma were used as the conceptual framework for this study. Based on the protection of human subjects, the samples were composed of 40 school-age children with asthma, aged 9 to 12 years old who visited the Allergy Clinic and the Chest Clinic, Pediatric Outpatient Department of King Chulalongkorn Memorial Hospital, during May to November 2003. The samples were divided into the control and experimental groups by randomized clinic, with 20 samples in each group. The control group received only the usual care, whereas the experimental group received the supportive-educative nursing system and the usual care. Data were collected by using a demographic data form, self-care behavior questionnaire, and severity of asthma assessment, which were developed by the researcher. The instrument used in the experimental group was the supportive-educative nursing system of school-age children with asthma; the teaching media were the manual of self-care and record book. Data were analyzed with the SPSS/FW program in descriptive statistics and analysis of covariance (ANCOVA).

The result of this study indicated that the mean scores of self-care behavior in school-age children with asthma in the experimental group were higher than the control group with a statistically significant difference ($F_{1, 37} = 99.860$, $p < .001$). The mean scores severity of asthma in the experimental group were lower than the control group with no statistically significant difference ($F_{1, 37} = 3.808$, $p > .05$). Therefore, the asthmatic control of the experimental group was not better than the control group.

The finding of this study showed the effectiveness of the supportive-educative nursing system for school-age children with asthma. Nurses should emphasize the importance of asthma control and educate children on how to practice more effective care. This could be used in nursing practice for the children with asthma.

KEY WORDS: SUPPORTIVE-EDUCATIVE NURSING SYSTEM/ SELF-CARE BEHAVIORS / ASTHMATIC CONTROL / SCHOOL-AGE CHILDREN / ASTHMA

104 P. ISBN 974-04-5924-2